

## สนค. แนะนำตราสารหนี้สีเขียว (Green bond) ทางเลือกในการส่งเสริม ธุรกิจที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม

สำนักงานนโยบายและยุทธศาสตร์การค้า (สนค.) กระทรวงพาณิชย์ ศึกษาแนวโน้มการขยายตัวของตราสารหนี้สีเขียว ณะภาครัฐและเอกชนใช้เป็นทางเลือกในการระดมทุนสำหรับพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานเพิ่มประสิทธิภาพการผลิต เปลี่ยนรูปแบบธุรกิจให้เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม เพื่อสร้างความสามารถในการแข่งขันควบคู่กับสนับสนุนการแก้ปัญหาด้านสิ่งแวดล้อมอย่างยั่งยืน

นายพูนพงษ์ นัยนาภากรณ์ ผู้อำนวยการสำนักงานนโยบายและยุทธศาสตร์การค้า (ผอ.สนค.) กระทรวงพาณิชย์ เปิดเผยว่า การเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศและปัญหาด้านสิ่งแวดล้อมเป็นความท้าทายของทุกภาคส่วนทั่วโลก มาตรการ กฎเกณฑ์ และนโยบายด้านสิ่งแวดล้อมและการลดการปล่อยก๊าซเรือนกระจกส่งผลให้ภาคธุรกิจจำเป็นต้องเร่งปรับตัว และหาแหล่งเงินทุนเพื่อเตรียมพร้อมรับมือกับความเสี่ยงและแสวงหาโอกาสทางธุรกิจ โดยในรายงาน Global Warming of 1.5°C ของคณะกรรมการระหว่างรัฐบาลว่าด้วยการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ (Intergovernmental Panel on Climate Change: IPCC) คาดการณ์ว่า ในปี 2583 อุณหภูมิโลกจะเพิ่มขึ้นถึง 1.5 องศาเซลเซียส จากปี 2564 (19 ปี) และในช่วงระหว่างปี 2559 – 2578 ทั่วโลกจะมีค่าใช้จ่ายในการลดการปล่อยก๊าซเรือนกระจกกว่า 2.4 ล้านล้านดอลลาร์สหรัฐต่อปี ขณะที่ในรายงาน Labelled Bonds for the Net-Zero Transition in South-East Asia: The Way Forward ที่จัดทำโดย World Economic Forum ร่วมกับ ETH Zurich ระบุว่า โลกกำลังเผชิญกับความท้าทายทางการเงิน เนื่องจากจำเป็นต้องใช้เงินลงทุนกว่า 3 ล้านล้านดอลลาร์สหรัฐต่อปี สำหรับดำเนินการต่าง ๆ ให้บรรลุเป้าหมายการปล่อยคาร์บอนสุทธิเป็นศูนย์ (Net Zero)

ผอ.สนค. อธิบายว่า ความต้องการเงินทุนสำหรับการดำเนินการที่เกี่ยวกับสิ่งแวดล้อม ทั้งการลงทุนในโครงสร้างพื้นฐานของภาครัฐ และการปรับเปลี่ยนรูปแบบธุรกิจของภาคเอกชน ก่อให้เกิดทางเลือกในการระดมทุนสำหรับโครงการที่มีวัตถุประสงค์เกี่ยวกับสิ่งแวดล้อมโดยเฉพาะ ได้แก่ **ตราสารหนี้สีเขียว (Green Bond)** หรือตราสารหนี้ที่ระดมทุนเพื่อนำไปใช้ดำเนินโครงการที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อมหรือส่งเสริมการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม<sup>1</sup> อาทิ โครงการพลังงานหมุนเวียน การคมนาคมที่ใช้พลังงานสะอาด การบริหารจัดการขยะ และการสร้างอาคารสีเขียว ทั้งนี้ ตราสารหนี้สีเขียวที่ออกโดยรัฐบาลหรือรัฐวิสาหกิจจะเรียกว่า “พันธบัตรสีเขียว” และตราสารหนี้สีเขียวที่ออกโดยภาคเอกชนจะเรียกว่า “หุ้นกู้สีเขียว”

ปัจจุบัน ตราสารหนี้สีเขียวเป็นตราสารหนี้ที่มีโอกาสเติบโตสูง ทั้งในต่างประเทศและในประเทศไทย สอดคล้องกับรายงาน Sustainable Debt Market Summary ประจำปีไตรมาสที่ 3 ของปี 2567 ของ Climate Bonds Initiative ที่ระบุว่า ตลาดตราสารหนี้ที่เกี่ยวกับความยั่งยืน (Green, Social, Sustainability and Sustainability-linked Debts) เติบโตอย่างต่อเนื่องตั้งแต่มีการออกตราสารหนี้ครั้งแรกในปี 2550 โดยในไตรมาสที่ 3 ของปี 2567 ตราสารหนี้สีเขียวทั่วโลกมีมูลค่าสะสมตั้งแต่ปี 2550 ประมาณ 3.3 ล้านล้านดอลลาร์สหรัฐ คิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 62 ของตราสารหนี้ที่เกี่ยวกับความยั่งยืน และตราสารหนี้สีเขียวที่ออกในช่วง 3 ไตรมาสแรกของปี 2567 มีมูลค่า 5.3 แสนล้านดอลลาร์สหรัฐ เพิ่มขึ้นร้อยละ 13 จากปีก่อนหน้า สะท้อนให้เห็นว่าทั่วโลกกำลังเร่งระดมทุนเพื่อใช้แก้ไขปัญหาการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ โดยประเทศที่มีตราสารหนี้สีเขียวมากที่สุดคือ จีน มีมูลค่า 2 หมื่นล้านดอลลาร์สหรัฐ และรองลงมาคือ สหรัฐอเมริกา มีมูลค่า 1.94 หมื่นล้านดอลลาร์สหรัฐ อย่างไรก็ตาม ตราสารหนี้สีเขียวในสหรัฐอเมริกาอาจมีมูลค่าลดลง เนื่องจากนโยบายของประธานาธิบดีโดนัลด์ ทรัมป์ ที่ไม่ได้สนับสนุนการลงทุนในโครงการที่เกี่ยวกับสิ่งแวดล้อมและความยั่งยืน ทำให้การลงทุนและการระดมทุนสำหรับโครงการที่เกี่ยวกับสิ่งแวดล้อมและความยั่งยืนในทวีปอื่น โดยเฉพาะในเอเชียและยุโรปเพิ่มมากขึ้น

<sup>1</sup> ที่มา: International Capital Market Association (ICMA), The Green Bond Principles 2014

ตัวอย่างตราสารหนี้สีเขียวของต่างประเทศ อาทิ (1) **อินเดีย** ออกพันธบัตรสีเขียวสำหรับสนับสนุนโครงการพลังงานหมุนเวียนต่าง ๆ เพื่อให้อินเดียสามารถผลิตไฟฟ้าจากพลังงานหมุนเวียน และเปลี่ยนผ่านสู่เศรษฐกิจที่ลดการปล่อยก๊าซเรือนกระจกสุทธิเป็นศูนย์ (2) **เบลเยียม** ออกพันธบัตรสีเขียวเพื่อสนับสนุนโครงการก่อสร้างอาคารสีเขียว ระบบขนส่งที่ใช้พลังงานสะอาด และโรงไฟฟ้าพลังงานหมุนเวียน (3) **สหรัฐอเมริกา** บริษัท Apple ออกหุ้นกู้สีเขียวเพื่อระดมทุนสำหรับสนับสนุนโครงการพลังงานแสงอาทิตย์และโครงการพลังงานลม (4) **แคนาดา** ออกพันธบัตรสีเขียวเพื่อนำไปใช้ในโครงการที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม อาทิ การพัฒนาเครื่องมือตัดจับคาร์บอน และ (5) **ซาอุดีอาระเบีย** บริษัท Saudi Electricity Company ออกหุ้นกู้สีเขียวเพื่อใช้ในโครงการก่อสร้างอาคารสีเขียวและโรงไฟฟ้าพลังงานทดแทน

สำหรับในประเทศไทย มีการออกตราสารหนี้สีเขียวครั้งแรกในปี 2558 ทั้งนี้ สำนักงานคณะกรรมการกำกับหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ (ก.ล.ต.) ได้ประกาศหลักเกณฑ์การเสนอขายตราสารหนี้สีเขียวในปี 2561 โดยในรายงาน Emerging Market Green Bonds ที่จัดทำโดยบริษัทเงินทุนระหว่างประเทศ (International Finance Corporation: IFC) และ Amundi ระบุว่า ตราสารหนี้สีเขียวของไทยในปี 2566 มีมูลค่าสะสมประมาณ 4.8 พันล้านดอลลาร์สหรัฐ ซึ่งตราสารหนี้สีเขียวในไทยส่วนใหญ่ออกโดยภาคเอกชนและธนาคาร อาทิ (1) **บริษัท บีทีเอส กรุ๊ป โฮลดิ้งส์ จำกัด (มหาชน)** ออกหุ้นกู้สีเขียวเพื่อใช้ในโครงการรถไฟฟ้าที่ใช้พลังงานสะอาด (2) **บริษัท ราช กรุ๊ป จำกัด (มหาชน)** ออกหุ้นกู้สีเขียวเพื่อใช้ในโครงการโรงไฟฟ้ากังหันลมในออสเตรเลีย และโครงการรถไฟฟ้าในไทย (3) **บริษัท โกลบอล เพาเวอร์ซินเนอร์ยี จำกัด (มหาชน)** ออกหุ้นกู้สีเขียวเพื่อใช้ในโครงการก่อสร้างโรงไฟฟ้าพลังงานแสงอาทิตย์ และโครงการบริหารจัดการขยะแบบครบวงจร (4) **ธนาคารเพื่อการส่งออกและนำเข้าแห่งประเทศไทย (EXIM BANK)** ออกพันธบัตรอนุรักษสิ่งแวดล้อมเพื่อ SMEs (SME Green Bond) สำหรับนำไปปล่อยสินเชื่อให้แก่ผู้ประกอบการ SMEs ที่จะดำเนินโครงการพลังงานสะอาด และ (5) **ธนาคารซีไอเอ็มบี ไทย (CIMB THAI)** ออกตราสารหนี้สีเขียวเพื่อระดมเงินทุนสำหรับปล่อยกู้ให้กับโครงการเพื่อรักษาสิ่งแวดล้อมในระยะยาว

ผอ.สนค. กล่าวทิ้งท้ายว่า ผู้ประกอบการไทยที่ต้องการปรับปรุงกระบวนการผลิต ประยุกต์ใช้เทคโนโลยีเพื่อช่วยลดการปล่อยก๊าซเรือนกระจก และปรับเปลี่ยนรูปแบบธุรกิจให้เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม สามารถแสวงหาเงินทุนโดยใช้ตราสารหนี้สีเขียวได้ ซึ่งนอกจากจะช่วยให้ผู้ประกอบการได้พัฒนาประสิทธิภาพของกระบวนการผลิตแล้ว ยังช่วยเพิ่มความสามารถในการแข่งขัน และสนับสนุนให้ไทยสามารถบรรลุเป้าหมายการลดการปล่อยก๊าซเรือนกระจกสุทธิเป็นศูนย์ (Net Zero)

สำนักงานนโยบายและยุทธศาสตร์การค้า  
10 กุมภาพันธ์ 2568

เอกสารอ้างอิง

<https://www.setinvestnow.com/th/knowledge/article/537-esg-bond-for-the-world>

<https://www.pier.or.th/abridged/2023/07/#ref-IPCC2018Global>

<https://www.climatebonds.net/resources/reports/sustainable-debt-market-summary-q3-2024>

<https://www.kasikornresearch.com/th/analysis/k-social-media/Pages/Green-Bonds-info37-FB-25-01-2024.aspx>

<https://www.weforum.org/publications/labelled-bonds-for-the-net-zero-transition-in-south-east-asia/>

<https://www.prachachat.net/finance/news-1678740>

<https://www.thaibma.or.th/EN/Investors/Individual/Blog/2022/170322.aspx>

<https://www.thaibma.or.th/EN/Investors/Individual/Blog/2022/090322.aspx>